

Sygn. akt I C 566/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Włodarczyk

Protokolant: Magdalena Adamus

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w S.

o zapłatę

- 1) oddala powództwo;
- 2) zasądza od powoda M. M. na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w (...).200 (siedem tysięcy dwieście) złotych z tytułu kosztów procesu;
- 3) przyznaje adwokatowi M. S. (1) od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Częstochowie 8.856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych, w której to kwocie jest zawarty podatek od towarów i usług w wysokości 1.656 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt sześć) złotych, z tytułu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.

Sygn. akt I C 566/16

UZASADNIENIE

Powód M. M. w pozwie z 12 lipca 2016 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w S. 150 000 zł tytułem odszkodowania (zadośćuczynienia) za uszczerbek na zdrowiu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż 18 czerwca 2016 r. w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w S. uległ wypadkowi podczas roznoszenia żywności w drewnianej skrzyni o wadze 100 kg, poczuł nagły ból w głowie, upuścił skrzynię. Po konsultacji lekarskiej okazało się, że doznał wylewu krwi do gałki ocznej, konieczne jest przeprowadzenie operacji aby odzyskał wzrok. Dochodzona kwota stanowi rekompensatę za doznany ból i cierpienie w związku z tym zdarzeniem. W piśmie procesowym z 17.03.2017 r. pełnomocnik z urzędu powoda sprecyzował, że podstawą dochodzonego pozwem roszczenia jest przepis art. 445 § 1 k.c.

Pozwany Skarb Państwa – Dyrektor Zakładu Karnego w S. – zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w W. (obecnie Prokuratoria Generalna RP) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że powód przed przyjęciem do zakładu karnego wskazywał, że przeżył uraz głowy z utratą przytomności w 2012 r., w dniu 18 czerwca 2016 r. po zgłoszeniu bólu okolicy

skroniowej i lewej gałki ocznej został przetransportowany do szpitala w L., gdzie był konsultowany przez lekarza neurologa, następnie przebył konsultację okulistyczną, rozpoznano u niego krwotok ciała szklistego i został poddany prawidłowemu leczeniu, przez następnych kilka dni był konsultowany okulistycznie oraz przez lekarzy innych specjalności, wdrożono leczenie zgodne z zaleceniami lekarskimi. Wskazano, że powód przeszedł szkolenie BHP, wiedział jakie są normy dotyczące możliwości podnoszenia ciężarów. Podniósł, że powód nie udowodnił przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa.

1. Ustalenia faktyczne.

W sprawie niesporne były następujące okoliczności faktyczne.

Powód M. M. przebywał w Zakładzie Karnym w S. w okresie od 14 stycznia 2016 r. gdzie odbywał karę pozbawienia wolności.

(okoliczność bezsporna)

Powód został zatrudniony w Zakładzie Karnym bezpłatnie, na własną, pisemną prośbę na stanowisku roznoszącego posiłki. Prośba została objęta wnioskiem wychowawcy o zatrudnienie, wniosek uzyskał pozytywną akceptację Dyrektora Zakładu wyrażoną w formie decyzji. Powód pracę podjął w dniu 12 maja 2016 r. Wcześniej odbył szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywanej pracy. Zapoznał się i otrzymał pisemny zakres obowiązków, jednym z nich było przestrzeganie w czasie pracy przepisów i zasad bhp. Przed podjęciem pracy przeszedł badania lekarskie, lekarz medycyny pracy stwierdził brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy, powód uzyskał orzeczenie o zdolności do pracy, wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych uznano go za zdolnego do podjęcia pracy w procesie produkcji w obrocie z żywnością. Praca którą wykonywał była krótkotrwała, roznoszenie posiłków odbywało się na odcinku 10 metrów, praca miała charakter dorywczy.

(okoliczności bezsporne nadto dowody: kopie dokumentów – karta szkolenia BHP z programem k. 80-81, prośba powoda k. 82, zakres obowiązków k. 83, wniosek o zatrudnienie i decyzja k. 84-85, orzeczenie lekarskie k. 87-88, zaświadczenie lekarskie k. 90, zeznania świadków D. L. (1) k. 167-168, D. S. adnotacje k.168-169 i nagranie czas 14:15 -37:35)

W dniu 18 czerwca 2016 r. około godziny 6:20 powód w ramach obowiązków związanych z nieodpłatną pracą wykonywaną na rzecz ZK w S. udał się wraz z innymi pięcioma współosadzonymi (podobnie jak on zatrudnionymi nieodpłatnie do roznoszenia posiłków), pod nadzorem funkcjonariusza do budynku kuchni w celu pobrania posiłku na śniadanie i dostarczenia go osadzonym w oddziale mieszkalnym(...). Około godziny 6:30 podczas przenoszenia jednej drewnianej tragi (drewnianego koszyka) z żywnością z drugim osadzonym - każdy z nich trzymał koszyk za jedno „ucho”, poczuł ból głowy w okolicach lewej skroni i zaczął słabo widzieć na lewe oko, upuścił tragę. Posiłki na śniadanie były zawsze noszone przez dwóch osadzonych (w przeciwieństwie do innych posiłków, które były cięższe i były roznoszone przez czterech osadzonych).

(okoliczności bezsporne, nadto dowody: notatka służbowa k. 15, sprawozdanie ze zdarzenia k. 102-103, oświadczenie D. L. k. 159, zeznania świadków D. L. (1) k. 167-169 i D. S. k.168-169)

Nadzorujący funkcjonariusz podjął natychmiast czynności związane z udzieleniem pierwszej pomocy medycznej powodowi, niezwłocznie wezwano także karetkę pogotowia. Pracownicy pogotowia ratunkowego przybyli na teren jednostki o godz. 7:12. Powód został przetransportowany do Szpitala w L. gdzie był konsultowany przez neurologa, nie stwierdzono potrzeby leczenia w Oddziale Neurologii, następnie został zabrany do (...) Szpitala (...) w C., gdzie po konsultacji okulistycznej rozpoznano wylew krwi do ciała szklistego oka lewego z praktyczną ślepotą oka lewego, wdrożono leczenie przeciw krwotoczne przy zastosowaniu środków farmakologicznych (leki), zalecono zakaz wysiłku fizycznego oraz badanie kontrolne. Zgodnie z zaleceniem powód był w dniu 20 czerwca 2016 r. ponownie badany okulistycznie w (...) w C., wykonano m.in. TK oczodołów (nie wykazało patologii), jego stan nie uległ poprawie, utrzymano dotychczasowe leczenie, następnego dnia był ponownie badany okulistycznie. Zgodnie z zaleceniem został

poddany konsultacji przez chirurga szczękowo-twarzowego, stwierdzono brak złamań w obrębie czaszki twarzowej i brak wskazań do leczenia w tym zakresie, utrzymano leczenie ogólne i miejscowe jak dotychczas z zastosowaniem środków farmakologicznych. W dniu 27 czerwca 2016 r. z powodu nagłego pogorszenia widzenia okiem lewym powód został przewieziony przez personel zakładu karnego do Oddziału (...) w O., gdzie był konsultowany okulistycznie, zalecono dotychczasowe leczenie w lecznictwie ambulatoryjnym. Następnego dnia Kierownik Ambulatorium ZK w S. po konsultacji z lekarzem z (...) w O. uzyskał informację, iż powód powinien być leczony zachowawczo. Ustalono, że po ponownych badaniach będzie podjęta decyzja odnośnie konsultacji chirurga witreoretinalnego. W dniu 13 lipca 2016 r. powód został ponownie przetransportowany do (...) w O., został tam skierowany przez konsultanta okulistę z ZK w S. z rozpoznaniem powtórnego wylewu do ciała szklistego oka lewego, po konsultacji powoda skierowano do Kliniki (...) celem konsultacji chirurga witreoretinalnego i kwalifikacji do wiktrektomii – operacyjnego usunięcia wlewu krwi z wnętrza gałki ocznej lewej. Zlecono leczenie farmakologiczne oka lewego. Brak dalszej dokumentacji leczenia powoda i informacji czy zgłosił się do kliniki i był operowany i z jakim skutkiem z uwagi na to, że powód opuścił zakład karny. Pomimo pisemnego oświadczenia nie przedstawił żadnej dokumentacji z dalszego leczenia. Będąc wezwanym, nie zgłosił się także na badanie okulistyczne wyznaczone przez biegłego sądowego w dniu 7 września 2017 r. Powód nie stawiał się również, będąc prawidłowo wezwanym, na termin rozprawy. Pełnomocnik powoda przyznał, że pomimo podejmowanych prób, nie ma kontaktu z klientem.

(dowód: dokumentacja lekarska z leczenia powoda tj. książeczka zdrowia k. 16-20, dok. lekarska z (...) w L. k. 21-24, dok. Lekarska z (...) w C. k. 2527v, historia choroby z (...) w O. k. 28- 29v k. sprawozdanie ze zdarzenia k. 102-103, opinia sąдово-lekarska Z. G. k. 207-212, oświadczenie D. L. k. 159, zeznania świadków D. L. (1) k. 167-169 i J. G. (1) k. 190-191, notatka służbowa k. 15, 176, notatka sporządzona przez lekarza J.G. k. 186, oświadczenie powoda k. 104, treść pism procesowych peł. powoda m.in. k. 69 i oświadczenia złożone na rozprawie k. 137, awizo k. 202).

Powód przebył urazy głowy z utratą przytomności w 2012 r., miał pękniętą kość potyliczną po uderzeniu kijem bejsbolowym.

(okoliczność bezsporna, nadto dowód: karta konsultacyjna z (...) w L. (wywiad) k. 21v)

Wewnętrzne postępowanie przeprowadzone w zakładzie karnym na okoliczność wypadku powoda nie wykazało żadnych nieprawidłowości po stronie tej jednostki, powód nie zgłaszał żadnych uchybień, skarg ani uwag, bez zastrzeżeń podpisał protokół pokontrolny.

(okoliczności bezsporne nadto dowody: kopia sprawozdania ze zdarzenia k. 102, zeznania świadka D. S. k. 169)

Od daty zajścia powód nie wykonywał pracy na rzecz Zakładu Karnego, był na zwolnieniu lekarskim. W związku z długotrwałym pobytem na zwolnieniu lekarskim powód z dniem 2 sierpnia 2016 r. został wycofany z zatrudnienia nieodpłatnego.

(dowód: pismo lekarza J.G. k. 86, powiadomienie Dyrektora ZK o wycofaniu z zatrudnienia k. 89, zaświadczenie o wykonywaniu pracy wraz z rejestrem k. 91-92)

Wypadek z dnia 18 czerwca 2016 r. nie był wypadkiem przy pracy, nie miał związku z pracą zarobkową, powód wykonywał pracę nieodpłatnie. Jednak wobec posiadania przez Zakład Karny w S. dobrowolnej polisy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków obejmującej ochroną ubezpieczeniową skazanych m.in. na okoliczność urazów przy wykonywaniu prac społecznych zawartej na okres od 24 marca 2016 r. do 23 marca 2017 r., powyższe zdarzenie zostało zgłoszone ubezpieczycielowi (...) przez Dyrektora jednostki. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania, zdarzenie nie zostało zakwalifikowane jako nieszczęśliwy wypadek, nie mieściło się w definicji określonej w OWU.

(okoliczności bezsporne, nadto dowody: polisa ubezpieczenia NNW z OWU k.93- 100, pismo do (...) k. 101, sprawozdanie ze zdarzenia k. 102-103, oświadczenie powoda k. 104, pismo (...) k. 171, zeznania świadka D. S. k. 169)

Odnośnie okoliczności spornych (w całości lub części) Sąd poczynił następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 18 czerwca 2016 r. przenoszona przez powoda w tradze żywność (do konsumpcji na śniadanie) była przeznaczona dla 158 więźniów osadzonych w tym czasie w oddziale (...), waga samej tragi wynosiła maksymalnie **10 kg**, waga żywności wynosiła **50,79 kg** - (chleb 200g x 158 (osadzonych) = **31,6kg**, tłuszcz roślinny 12,50g x 145(os.) = **1,8 kg**, tłuszcz roślinny 25g x 13(os) = **0,35kg**, paszтет drobiowy zapiekany 106,29g x 141(os.) = **14,98 kg**, ser topiony 100g x 4(os.) = **0,4 kg**, kielbasa szynkowa drobiowa 110,42 g x 13(os.) = **1,43 kg**, banan 233,33 g x 1(os.) = **0,23 kg**). Łącznie waga tragi z żywnością wynosiła maksymalnie **60,79 kg**. W tradze była noszona wyłącznie żywność w postaci stałej, termosy z herbatą były transportowane osobno, nie na tradze lecz na wózkach.

(dowód: zeznania świadka D. S. adnotacje k.168-169 i nagranie czas 19:15-22:50, notatka służbowa wraz z jadłospisem śniadania k. 177-183)

Zastosowane wobec powoda leczenie po urazie jakiego doznał w dniu 18 czerwca 2016 r. było prawidłowe. Powód był konsultowany w szpitalu i leczony w trybie ambulatoryjnym, przestrzegano wydanych zaleceń, w szczególności otrzymał przepisane środki farmakologiczne i zwolnienie od pracy. Uraz w postaci wylewu krwi do ciała szklistego, poza noszeniem ciężarów, może być spowodowany także przez tępy uraz gałki ocznej np. uderzenie oka tępym przedmiotem. Brak dokumentacji lekarskiej na temat dalszego leczenia powoda i informacji czy doszło do jej zakończenia uniemożliwiają stwierdzenie i ocenę trwałego uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: opinia biegłej specjalisty chorób oczu Z. G. k. 207-212, zeznania świadka J. G. k. 190-191)

2. Ocena dowodów.

Większość okoliczności istotnych dla sprawy była niesporna. Okoliczności niesporne nie wymagają dowodu, nadto zostały potwierdzone dowodami z dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron oraz zeznaniami świadków D. L., D. S., J. G.. Ustalenia w zakresie okoliczności spornych (częściowo lub w całości) zostały poczynione na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony oraz w oparciu o zeznania świadków D. L., D. S., J. G. i opinię biegłej sądowej Z. Ś.-G.. Te dowody również nie były podważane i kwestionowane przez strony.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów w postaci: dokumentacji medycznej i lekarskiej powoda, dokumentacji i pism z jednostek penitencjarnych, notatek służbowych, pism od ubezpieczyciela, gdyż sporządzone zostały przez uprawnione w tym zakresie osoby, znajdują potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i nie budziły wątpliwości w zakresie ich autentyczności, której nie kwestionowała żadna ze stron. Sąd w całości podzielił wnioski opinii sądowno-lekarskiej biegłej Z. G., gdyż ma ona walor obiektywny, została sporządzona w sposób prawidłowy i wyczerpujący, a wiedza biegłego i posiadane wiadomości specjalne nie były kwestionowane. Biegła oparła się na całości dokumentacji medycznej powoda. Wnioski są logicznie umotywowane, całość opinii jest jasna, przejrzysta i konkretna. Żadna ze stron nie kwestionowała i nie podważała treści opinii i wniosków końcowych.

Sąd dał wiarę wszystkim przesłuchanym w sprawie świadkom tj. D. L. (1) k. 167-169, D. S. k.168-169, J. G. (1) k. 190-191, ich zeznania znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, nadto uzupełniają się wzajemnie, są przekonujące i spójne.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie w charakterze świadka dyrektora Zakładu Karnego w S. oraz o zobowiązanie w/w Dyrektora do wskazania funkcjonariusza, pod którego nadzorem powód przebywał w chwili wypadku. Okoliczności które miały zostać wykazane przy pomocy powyższych dowodów tj. przebieg wypadku, zachowanie personelu zakładu karnego po tym zdarzeniu, wdrożone leczenie zostały ustalone przy pomocy innych, wyżej wskazanych dowodów, których wartość dowodowa nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Dyrektor Zakładu Karnego mógłby być przesłuchany w charakterze strony, a nie świadka.

Oddalono również wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa. Powód w pozwie nie wskazywał by w związku z wypadkiem ujawniły się u niego tego rodzaju dolegliwości, które mieściłyby się w dziedzinie wiedzy w/w biegłego, nie twierdził również, że korzystał z pomocy psychiatry lub psychologa. Na tą okoliczność nie

przedłożył żadnego dowodu. W dokumentacji lekarskiej także brak jakichkolwiek danych na ten temat. Okoliczności tej nie podniosła również żadna z przesłuchanych w charakterze świadka osób. Wniosek o przeprowadzenie tego dowodu był więc bezprzedmiotowy. Jest natomiast oczywistym, że w związku z urazem i procesem leczenia, mogły mu towarzyszyć negatywne odczucia fizyczne (ból, niewygodność), jak i psychiczne (niepokój, strach i obawa o stan zdrowia). Powód wskazywał na te dolegliwości, strona przeciwna ich nie kwestionowała, podobnie Sąd dokonując ustaleń faktycznych w sprawie. W opisanej sytuacji odczucia te są typowym i naturalnym następstwem leczenia szpitalnego, do ich stwierdzenia nie jest konieczna wiedza fachowa.

W związku z niestawiennictwem powoda prawidłowo wezwanego na termin rozprawy, Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda w charakterze strony.

3. Ocena prawna.

W rozpoznawanej sprawie powód, po ostatecznym sprecyzowaniu żądania, dochodził zadośćuczynienia pieniężnego za doznany ból i cierpienia fizyczne w związku z wypadkiem w dniu 18 czerwca 2016 r. jakiemu uległ we wskazanej jednostce penitencjarnej i dalszymi jego następstwami dla jego zdrowia. Powód twierdził, że do wypadku doszło na skutek niezapewnienia mu przez jednostkę penitencjarną właściwych (prawidłowych) warunków pracy, świadczonej w ramach nieodpłatnego zatrudnienia na rzecz zakładu. Niósł koszt o zbyt dużej wadze z posiłkiem dla osadzonych, co spowodowało wypadek. W ocenie powoda doszło w tym wypadku do nieprawidłowości po stronie zakładu, koszt był za ciężki, jego waga była nieprawidłowa.

Tak sprecyzowane żądanie znajduje swoją podstawę prawną w przepisach art. 417 § 1 k.c. w związku z art. 445 § 1 k.c.

Zgodnie z brzmieniem art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa. Przesłankami warunkującymi roszczenie odszkodowawcze jest niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, szkoda oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem wywołującym szkodę a szkodą. Ciężar dowodzenia zaistnienia tych przesłanek w pełnym zakresie, w myśl art. 6 k.c., spoczywał na powodzie. Warunkiem odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie powołanego przepisu jest łączne wystąpienie wszystkich trzech przesłanek, nie wykazanie natomiast którejkolwiek z nich powoduje brak podstaw odpowiedzialności pozwanego. W realiach niniejszej sprawy powód winien zatem udowodnić powstanie szkody (uszczerbek na zdrowiu, ból i cierpienie), zachowanie z którym ustawa łączy obowiązek jej naprawienia (brak zapewnienia właściwych warunków, spełnienia norm przy świadczonej pracy) oraz istnienie związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą (obrażenia powoda jako konsekwencja bezprawnego zachowania pozwanego).

Powód M. M. nie wykazał w toku procesu, że do zdarzenia z dnia 18 czerwca 2016 r., w wyniku którego doznał urazu (zarówno sam fakt zdarzenia i uraz nie były kwestionowane przez żadną ze stron, zostały wykazane stosownymi dokumentami, zatem można uznać je za udowodnione), doszło na skutek bezprawnego zachowania pozwanego. Istotna dla sprawy okoliczność zdarzenia tj. ciężar tragi z posiłkiem razem wzięte (waga brutto) wynosiła **60,79 kg**, co zostało wykazane przez pozwanego dokumentami i nie było finalnie kwestionowane przez stronę powodową. Poza sporem pozostawał również fakt, że powód tragę niósł razem z drugim współosadzonym, i że praca ta miała charakter krótkotrwały, doraźny. Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 1997 r. w sprawie zakresu stosowania przepisów Kodeksu pracy o bezpieczeństwie i higienie pracy przy wykonywaniu pracy przez osoby przebywające w zakładach karnych lub w zakładach poprawczych (Dz.U.1997.154.1012), w razie wykonywania określonych zadań lub prac na terenie zakładu pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę przez osoby przebywające w zakładach karnych lub w zakładach poprawczych przepis [art.237¹⁵](#) działy dziesiątego kodeksu pracy oraz przepisy wydane na jego podstawie stosuje się odpowiednio. Wydane na podstawie [art. 237¹⁵](#) Kodeksu pracy rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (Dz. U. 2000.26.313), które będzie miało tutaj zastosowanie, określa w § 17 ust. 1 pkt 2, że ręczne przenoszenie przedmiotów, których masa przekracza 30 kg dla mężczyzn (drugi warunek dot. długość nie ma w tej

sprawie znaczenia) powinno odbywać się zespołowo, pod warunkiem, aby dla jednego pracownika przypadała masa nieprzekraczająca przy pracy dorywczej **42 kg** dla mężczyzn. Jednocześnie w § 2 pkt 2 wskazano, że przez pracę dorywczą - rozumie się ręczne przemieszczanie przedmiotów, ładunków lub materiałów nie częściej niż 4 razy na godzinę, jeżeli łączny czas wykonywania tych prac nie przekracza 4 godzin na dobę. Nadto w § 5 ust. 1 określono, że przed dopuszczeniem pracownika do ręcznych prac transportowych pracodawca jest obowiązany m.in. przeszkolić pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wszystkie powyższe wymogi i warunki zostały zachowane przez personel zakładu karnego. Dopuszczalna masa kosza z żywnością wynosiła więc w opisanej sytuacji 82 kg dla dwóch mężczyzn, przenoszony przez powoda z współosadzonym kosz ważył natomiast 60,79 kg, co oznaczało że dla powoda (i osoby mu towarzyszącej) przypadało po 30,39 kg. Nadto powód przed zatrudnieniem spełnił wszystkie formalne wymogi, m.in. przeszedł stosowne szkolenie BHP, uzyskał zaświadczenie lekarskie o zdolności do wykonywania powyższej pracy, praca którą wykonywał była krótkotrwała, wynosiła do kilkunastu minut (powód prznosił kosz na odcinku ok. 10 metrów). Nawet gdyby uwzględnić, że jednego dnia prznosił tragę z żywnością na wszystkie trzy posiłki tj. śniadanie, obiad i kolację, to i tak łączny czas z pewnością nie przekroczyłby 4 godzin, maksymalnie czynności te mogły zająć do 1-2 godzin. Powyższe ustalenia wskazują, że personel zakładu karnego nie naruszył właściwych norm prawnych określonych przy neodpłatnym zatrudnieniu powoda. Twierdzenie powoda dotyczące przekroczenia wagi przenoszonego przedmiotu są więc nieprawdzie, gołosłowne, nie zostały w żaden sposób uprawdopodobnione. Zgłoszony przez powoda świadek D. L. (1), z którym współpracował w dniu zdarzenia, w złożonych zeznaniach nie potwierdził wersji powoda, stwierdził, że nie zaobserwował żadnych nieprawidłowości czy zaniedbań. Pozwany natomiast wykazał, iż nie naruszył w tym zakresie żadnych norm prawnych. Brak więc podstaw do uznania, że negatywne następstwa opisanego zdarzenia (obrażenia, ból) stanowią konsekwencje bezprawnego zachowania pozwanego, a więc, że może on za nie ponosić odpowiedzialność.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie doznał więc szkody (krzywdy) w wyniku bezprawnego działania pozwanego. Jak już wcześniej wspomniano ciężar dowodzenia zaistnienia przesłanek art. 417 k.c., w myśl art. 6 k.c., spoczywał na powodzie. Twierdzenia powoda pozostają całkowicie gołosłowne. W świetle stanowiska Sądu Najwyższego, wyrażonego w wyroku z dnia 22 listopada 2001r., I PKN 660/00, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, „ samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenia dotyczące istotnej dla strony okoliczności powinny być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszające” (vide: Wokanda 2002/7-8/44).

Dowody zgromadzone w sprawie nie dają podstaw do twierdzenia, iż to na Skarbie Państwa, a zarazem placówce penitencjarnej, w której powód przebywał, ciąży odpowiedzialność odszkodowawcza w tym zakresie. Powód w trakcie udzielania mu pierwszej pomocy po upadku w wywiadzie nie wskazał, by do zdarzenia doszło na skutek zbyt dużej wagi kosza z żywnością, podobnie nie wskazywał na winę, zaniedbania personelu zakładu karnego w trakcie badania okoliczności wypadku. Co więcej wcześniej, przed zdarzeniem nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do warunków pracy, ewentualnych nieprawidłowości, nie wnosił o zwolnienie go z wykonywanych obowiązków - z dokumentacji jednostki penitencjarnej nie wynika by jakakolwiek z tych sytuacji miała miejsce. Zdaniem Sądu, gdyby takie uchybienia istniały, powód z pewnością by je zgłosił przełożonym lub wnosił o wycofanie z pracy.

Brak również podstaw do twierdzenia by po stronie zakładu karnego doszło do uchybień w zakresie procesu leczenia powoda po zaistniałym wypadku. Z opinii biegłego sądowego z zakresu chorób oczu Z. G. wynika, że zastosowane leczenie było prawidłowe, personel zakładu karnego stosował się do wydawanych zaleceń, powód przy zastosowanym leczeniu zachowawczym otrzymywał stosowne środki farmakologiczne oraz uzyskał zwolnienie z pracy. Okoliczności te potwierdził także lekarz, kierownik ambulatorium w ZK w S. – świadek J. G. (1). Proces leczenia powoda nie był długi, trwał niespełna jeden miesiąc, z dokumentacji lekarskiej i opinii wynika, że przy każdym pogorszeniu stanu zdrowia powód był niezwłocznie konsultowany w szpitalu, poddawany badaniom, proces leczenia był kompleksowy i wnikliwy, konsultowano jego przypadek z innymi specjalistami, także z lekarzami z innych dziedzin medycyny. W związku z utrzymującym się stanem zapalnym oka, został zakwalifikowany do zabiegu operacyjnego. Nie został on wykonany, gdyż powód wcześniej opuścił zakład karny. Z opinii biegłego wynika, że uraz jakiemu uległ powód, mógł mieć różną etiologię, mógł nastąpić wskutek mechanicznego uszkodzenia gałki ocznej (np. uderzenie oka tępym przedmiotem). Zwraca uwagę, że powód w przeszłości, przed osadzeniem w zakładzie karnym, doznał urazu głowy.

Powyższe okoliczności nie potwierdzają by doszło do zaniedbań w procesie leczenia powoda w okresie po wypadku gdy przebywał w zakładzie karnym, mechanizm powstania urazu mógł mieć różne podłoże, nie musiał się wiązać z wykonywaną pracą. Zatem wobec nie przedstawienia przez powoda dowodów na potwierdzenie jego twierdzeń także w tym zakresie, należało uznać iż nie doszło do udowodnienia przesłanki odpowiedzialności pozwanego w aspekcie zaniedbań w procesie leczenia. Powód był leczony w sposób prawidłowy, zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej oraz z wyborem optymalnego sposobu leczenia. Tak więc również w tym aspekcie badanej sprawy należy wykluczyć odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa.

Brak wykazania jednej z przesłanek warunkujących na podstawie art. 417 § 1 k.c. odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Zakładu Karnego w S., zwalnia Sąd z badania pozostałych przesłanek tej odpowiedzialności.

Mając powyższe na uwadze Sąd powództwo oddalił. Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowi art. 417 § 1 k.c. a contrario w zw. z art. 445 § 1 k.c. a contrario.

4. Koszty procesu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.

Powód był zwolniony w całości od kosztów sądowych w sprawie, które tymczasowo wyłożył za niego Skarb Państwa. Zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r, Nr 167, poz. 1398 z późn.zm) zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Z uwagi zatem na oddalenie powództwa w całości powód został zobowiązany do zapłaty na rzecz Skarb Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego jest art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., nr 1804) w brzmieniu obowiązującym do dnia 27.10.2016 r. w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 2016 r., poz. 2261

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu przez adw. M. S. (2) orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r., nr 123, poz. 1058 ze zm.), § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015r., poz. 1801) w brzmieniu obowiązującym do dn. 31.10.2016 r. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł plus podatek od towarów i usług w kwocie 1.656 zł., razem – 8.856 zł.